UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 vtrum sit licita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-72772

Visual Library

¶ Super Quæſtionis centeſimæquinquageſimæſecundæ. Articulum ſecundum.

Infra arti. 3. & 4. cor. Et 4. di. 33. q. 3. ar. 2. ad 2. Et 3. cõ. ca. 136. Et mal. q. 15. art. 2. ad 13. Et uirt. q. 1. arti. 13. ad 6. Et 2. Eth. le. 3. fi.

IN art. 2. eiuſdem q. in reſponſione ad primũ Martinus, ubi ſupra, occurrit dicẽs, Nec mihi placet opinio Thomæ dicẽtis, ꝙ lex iſta tãtum obligat multitudinẽ: quia credo quòd ꝑ aliquo tempore ſatis longo obligauit vnũquemque multitudine ad multiplicationẽ generis humani. ¶ Ad hoc dicitur, ꝙ cum de vinculo præcepti alicuius eſt ſermo, oportet ꝙ iudicium feratur ſecũdũ id, quod per ſe reſpicit tale præceptũ. Inter hæc autem duo naturalia pręcepta. ſ. de alimento ſumendo, & de prole procreanda, manifeſte hæc eſt differẽtia, ꝙ primum per ſe reſpicit ſingulos hoies: ſecundum autem multitudinem. An aũt ꝑ accidens propter penuriã hominũ in aliquo tempore pręceptũ hoc obliget ſingulos, quia per accidens eſt, naturã præcepti non variat. Et propterea ẽt ſi verũ eſſet, ꝙ aliquo tẽpore ſinguli tenerẽtur, adhuc reſponſio, & deciſio authoris in ſua ſoliditate pſtat, formaliter, & per ſe loquendo.

L. 2. cap. 3. a medio: & li. 3. c. 11. to. 5.

Capi. 5. non multum ꝓcul a fi. t. 5.

ARTICVLVS II.

Vtrum uirginitas ſit illicita.

AD SECVNDVM ſic proceditur. Videtur, quòd uirginitas ſit illicita. Omne. n. quod contrariatur præcepto legis naturę, eſt illicitum: ſed ſicut pręceptum legis naturæ ad conſeruationem indiuidui eſt, quod tangitur Gen. 2. De omni ligno, qđ eſt in paradiſo comede, ita etiam præceptũ legis naturę eſt ad conſeruationem ſpeciei, quod ponitur Gene. 1. Creſcite, & multiplicamini, & replete terram. ergo ſicut peccaret, qui abſtineret ab omni cibo, utpote faciens cõtra bonum indiuidui: ita etiam peccat, qui omnino abſtinet ab actu generationis, utpote faciens contra bonum ſpeciei.

G

¶ 2 Præterea. Omne illud, quod recedit à medio virtutis, uidetũ eſſe uitioſum: ſed uirginitas recedit à medio uirtutis, ab omnib. delectationibus uenereis abſtinens. dicit enim Philoſoph. in 2. Ethic. quòd qui omni uoluptate potitur, neque ab una recedit, intemperatus eſt: qui autem omnes fugit, agreſtis eſt, & inſenſibilis. ergo uirginitas eſt aliquid uitioſum.

H

¶ 3 Præterea. Pœna non debetur niſi uitio; ſed apud antiquos puniebantur ſecundum leges illi, ꝗ ſemper cęlibem uitam ducebãt, ut Maximus Valerius dicit. Vnde & Plato ſecundum Auguſt. * in li. de uera religione, ſacrificaſſe dicitur, ut perpetua eius continentia tanquàm peccatum aboleretur. ergo uirginitas eſt peccatum.

I

SED CONTRA eſt, quòd nullum peccatum rectè cadit ſub conſilio; ſed uirginitas rectè cadit ſub cõſilio. dicitur enim 1. ad Corinth. 7. De uirginibus autem præceptum Domini non habeo, conſilium autem do. ergo uirginitas non eſt aliquid illicitum.

D. 1185.

Lib. 1. c. 4. in fi. tom. 5.

Lib. 10. c. 7. tom. 5.

RESPONDEO dicendum, quòd in humanis actibus illud eſt uitioſum, quod eſt præter rectã rationem. Habet autem hoc recta [d] ratio, ut his, quæ ſunt ad finem, utatur aliquis ſecundum eam menſuram, quæ congruit fini. Eſt autem triplex hominis bonũ, ut dicitur in 1. Ethic. Vnum quidẽ, quod conſiſtit in exterioribus rebus, puta, diuitijs. Aliud autem, quod conſiſtit in bonis corporis. Tertiũ autem, quod conſiſtit in bonis animæ, inter quę etiã bona contemplatiuæ uitæ ſunt potiora bonis uitæ actiuæ, ut Philoſoph. probat in 10. Ethico. & Dominus dicit Luc. 10. Maria optimam partẽ elegit: quorum bonorum exteriora quidem ordinantur ad ea, quæ ſunt corporis: ea uerò, quæ ſunt corporis ad ea, quæ animæ: & ulterius ea, quæ ſunt uitæ actiuæ ad ea, quæ ſunt uitæ contemplatiuæ. Pertinet igitur ad rectitudinẽ rationis, ut aliquis utatur exterioribus bonis ſecundum eam menſuram, quæ cõ

K

F petit corpori, & ſimiliter de alijs. … ſtineat ab aliquibus poſſidendis, … num poſſidere, ut cõſulat ſaluti … contemplationi ueritatis, non eſſet … ſed ſecundum rationem rectam. … abſtinet à delectationibus corpora… uacet contemplationi ueritatis, … ctitudinem rationis. Ad hoc autem … ab omni delectatione uenerea abſtinet … diuinæ contemplationi uacet. … ſtol. 1. ad Corinth 7. Mulier innupta … tat quæ Domini ſunt, ut ſit ſancta … ſpiritu, Quæ autem nupta eſt, cogitat … ſunt, & quomodo placet uiro. … G quòd uirginitas non eſt aliquid … tius laudabile.

AD PRIMVM ergo dicẽdum … habet rationem debiti, ut ſupra di… citer autem aliquid eſt debitum … pleatur ab uno; & hoc debitum … riri non poteſt. Aliud autem eſt … dum à multitudine; & ad tale de… non tenetur quilibet de multitudine … ſunt multitudini neceſſaria, ad quæ … non ſufficit; ſed implentur a mul… unus hoc, alius illud facit. Pręceptum … naturę homini datum de comeſtione … H quòd ab unoquoque impleatur … duum conſeruari non poſſet. Sed … tum de generatione reſpicit totam … hominum, cui neceſſarium eſt non … multiplicetur corporaliter, ſed etiã … liter proficiat: & ideo ſufficienter … manę multitudini, ſi quidam carnali … operam dent, quidam uerò ab hac … templationi diuinorum uacent ad … generis pulchritudinem, & ſalutem … in exercitu quidam caſtra cuſtodiunt … deferunt, quidam gladijs decertant … nia debita ſunt multitudini, ſed per … non poſſunt.

I AD II. dicendum, quòd ille qui … nibus delectationibus pręter rationem … delectationes ſecundum ſe abhorret … bilis, ſicut agreſtis. Virgo autem … ni delectatione, ſed ſolum à delecta… & ab hac abſtinet ſecundum ratio… dictum eſt. * Medium autem uirtutis … quantitatem, ſed ſecũdum rationem … minatur, ut dicitur in 2. Eth. * Vnde … mo dicitur in 4. Eth. † quòd eſt magna… mus, eo autem quòd ut oportet …

AD III. dicendum, ꝙ leges … ea, quæ ut in pluribus accidunt. … erat apud antiquos, ut aliquis … K templandæ ab omni delectatione … ret, quod ſolus Plato legitur feciſſe. … crificauit quaſi hoc peccatum … uerſæ opinioni ciuium cedens, … dicit.

ARTICVLVS III.

Vtrum uirginitas ſit uirtus.

AD TERTIVM ſic proceditur. Videtur, quòd uirginitas non ſit uirtus. Nulla enim … uirtus ĩeſt nobis a natura, ut Phi…

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN